

СОЗДАНИЕ МУЛЬТИМЕДИЙНОЙ ПРОГРАММНОЙ МОДЕЛИ В КОММУНИКАТИВНОЙ ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Ахундова Т.Р.
Азербайджанская Государственная
Академия
Физической Культуры и Спорта
Преподаватель кафедры социальных наук

Аннотация: В статье рассмотрены преимущества использования мультимедийных и информационно-коммуникативных технологий в преподавании. Здесь также представлены принципы создания модели мультимедийных программ, а также способы его применения. В статье мультимедийная программная модель была представлена как теоретическая модель внутри педагогической системы и была рассмотрена как новый подход в усовершенствовании коммуникативных навыков у студентов.

Ключевые слова: мультимедиа, педагогический процесс, мульти-медийная программная модель, коммуникативные навыки, педагогическая программа.

CREATION OF MULTIMEDIA PROGRAM MODEL IN COMMUNICATIVE TEACHING OF ENGLISH

Akhundova T.R.
Azerbaijan State Academy of Physical
Education and Sport
Lecturer at the Department of Social Sciences

Annotation: This article investigates advantages of using multimedia and informative-communicative technologies in English teaching process. Here also you can find principles of creating multimedia program model and its using within the teaching process. The multimedia program model was given here like a theoretical model in teaching and was investigated as a new approach in developing of communicative

abilities of students.

Key words: multimedia, educational process, multimedia program model, communicative abilities, pedagogical program.

SPORTS PARTICIPATION PATTERNS OF PUPILS IN AZERBAIJAN: ON THE WILLINGNESS TO PARTICIPATE IN AN EXTRA-CURRICULAR SPORT EVENT

Pasha Sh.T.
Azerbaijan State Academy of Physical
Education and Sport
shahin.pashazadeh2017@sport.edu.az

Publication date

Accepted: January 11, 2020

Published: March 5, 2020

© 2020 ADBTIA. All rights reserved.

Annotation: The main purpose of sports is to create conditions and opportunities for all segments of the population, regardless of their physical, mental and material capabilities, especially for schoolchildren to realize their knowledge and skills, thereby achieving comprehensive development in areas that will positively affect their lives, including education and health. . There is a special care for sports in our country. Over the past 10 years, many sports complexes, facilities, halls have been built, playgrounds have been built, and large sports and health centers have been established for the development of sports. In addition, sports infrastructure has begun to develop in schools. However, in addition to infrastructure, it is very important to hold special sports classes and develop extracurricular activities to increase participation in sports in schools. In order to increase participation in sports in schools and educational centers, it is necessary to find out what kind of sport students are interested in and their talent, and to direct them in this direction. If we increase the interest of students in sports from the lower grades and make sports their way of life, we will see a

stronger and more educated generation.

Key words: sport participation, school, extra-curricular activities

While the second half of the last century witnessed a significant increase in sports participation in Europe (Gratton & Taylor, 2000), some European countries such as Italy and the Netherlands (De Bosscher et al., 2005) have recently experienced a decline in sports participation. Moreover, the participation levels in other countries like Austria, Finland, Portugal (De Bosscher et al., 2005), England and Spain (Garcia & Llopis, 2011) have remained stagnant. This development made the increase of sports participation and physical activity at all levels of the population a common government policy target in several countries around the world.

Similarly, with the aim of stimulating sports, countrywide promotion programs of physical culture and sports had been developed in Azerbaijani over time. In particular, the government has set specific tasks for all organizations operating in this area, in order to improve training conditions of elite athletes. These efforts have improved performances and achievements in a variety of (team) sports over time. Beyond high performance sports, also participation in leisure sports has generally increased over time. This rise in participation is related to factors such as increasing concerns over health issues, the growth of a service economy and the decline in manual labour both inside and outside the work process. Moreover, it is probably related to a growth in free time and the development of an urban, middle class lifestyle which favors sports and an active lifestyle as an important source of identity.

Despite this generally positive development, sports participation of children and adolescents is still an issue in Azerbaijan. Not all schools have appropriate facilities for offering sports programs and fostering physical activities. Moreover, while some schools can provide enough facilities like stadiums, sport halls and equipment, most of them do not have experienced coaches in order to train the

pupils at school. Since there are neither sport clubs nor any special programs fostered by the government in order to improve extracurricular activities, schools and private organizations have to take care of this issue themselves.

This thesis will focus on sports participation patterns of pupils in Azerbaijan and intends to answer the following questions:

1. What is the situation of school sports in Azerbaijan (overview about schools and their different physical education and extra-curricular activity programs)?
2. Is it possible to stimulate sports participation inside and outside school with a tailored voluntary sport event, i.e. the Collympics (and who is willing to participate in such an event)?

There is a recently growing body of literature focusing on the beneficial impacts of sports participation and physical activity on health, social capital formation, educational and labor market outcomes. Moreover, many studies have already analyzed the determinants of sports participation and physical activity.

In general, Dawson and Downward (2013) noted four caveats when comparing these studies with each other, i.e. (i) the list of sporting activities varies between studies; (ii) different ways are employed to measure the sport participation variable; (iii) the use of different statistical approaches makes comparability of estimates difficult in both sign and magnitude. (iv) First and foremost, however, they argue that the determinants of sport participation are peculiar to different countries. Therefore, it is generally important to empirically investigate the determinants of sports participation in under researched regions and countries such as Azerbaijan.

Moreover, most of the studies rather looked at 'objective' factors that might describe sports participation behavior thus neglecting 'subjective' and more hidden factors. These might relate to the psychological concept of motivation. Motivation to participate in sports *in general* and physical education *in particular*, may vary from student to student, and school to school. Motivation, according to the self-determination theory (Deci & Ryan,

1985) lies on a continuum, where a student can be intrinsically motivated, extrinsically motivated, or unmotivated (Vallerand, 2001). Many teachers have experienced the struggle to consistently motivate students.

Reference list

1. Dawson, P. & Downward, P. (2013). The relationship between participation in sport and sport volunteering: an economic analysis. *International Journal of Sports Finance*, 8 (1), 75-92.
2. De Bosscher, V., Shibli, S., van Bottenburg, M., de Knop, P. & Truyens, J. (2005). Developing a Method for Comparing the Elite Sport Systems and Policies of Nations: A Mixed Research Methods Approach. *Journal of Sport Management*, 24, 567-600.
3. Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. New York: Plenum.
4. Garcia, F. M. & Llopis, R. (2011). *Ideal democrático y bienestar personal. Encuesta sobre los hábitos deportivos en España 2010 / Democratic ideal and personal wellness. Survey on sporting habits in Spain, 2010*. Madrid: Center for Sociological Research and Sports Council.
5. Gratton, C. & Taylor, P. (2000). *Economics of sport and recreation* (2nd edition). London: Spon Press.
6. Vallerand, R. J. (2001). A hierarchical model of intrinsic and extrinsic motivation in sport and exercise. In G. C. Roberts (Ed.), *Advances in motivation in sport and exercise* (263-319), Champaign, IL: Human Kinetics.

AZƏRBAYCANDA ŞAĞIRDLƏRİN İDMANDA İŞTİRAKI NÜMUNƏLƏRİ: MƏKTƏBLİLƏRİN MƏKTƏBDƏN KƏNAR İDMAN TƏDBİRLƏRİNDƏ İŞTİRAKI TİMSALINDA

Paşa Ş.T.

Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyyəsi və
İdman Akademiyası
shahin.pashazadeh2017@sport.edu.az

Annotasiya: İdmanın əsas məqsədi - fiziki, əqli və maddi imkanlarından asılı olmayaraq, ölkədə əhalinin bütün təbəqələri xüsusilə məktəblilər üçün öz bilik və bacarıqlarını reallaşdırma bilmələrinə, bununla da həyatlarına müsbət təsir göstərəcək sahələrdə, o cümlədən təhsil və sağlamlıqlarında hərtərəfli uğurlu inkişafa nail olmalarına şərait və imkanlar yaratmaqdan ibarətdir. Ölkəmizdə də idmana xüsusi qayğı var. Son 10 il ərzində idmanın inkişafı üçün bir çox idman kompleksləri, qurğuları, zalları tikilmiş, meydançalar salınmış, böyük idman-sağlamlıq mərkəzləri yaradılmışdı. O cümlədən məktəblərdə də idman infrastrukturunu inkişaf etməyə başlamışdır. Lakin infraqurudan əlavə məktəblərdə idmanda iştirakın artırılması üçün xüsusi idman dərslərinin keçirilməsi və kurikulumdan kənar fəaliyyət növlərinin hazırlanması da çox vacibdir. Məktəblərdə və tədris mərkəzlərində idmana iştirakı artırmaq üçün şagirdlərin hansı idmana növünə marağının və istedadının olduğunu öyrənilib, onları bu istiqamətdə yönləndirməkdir. Əgər şagirdlərin aşağı siniflərdən idmana olan marağını artırısaq və idmanı onların həyat tərzinə çevirsək daha güclü və savadlı bir nəsil görmüş olarıq.

Açar sözlər: idmanda iştirak, məktəb, məktəbdən kənar fəaliyyət

ОБРАЗЦЫ СПОРТИВНОГО УЧАСТИЯ ШКОЛЬНИКОВ В АЗЕРБАЙДЖАНЕ: О ГОТОВНОСТИ УЧАСТВОВАТЬ ВО ВНЕКЛАССНЫХ СПОРТИВНЫХ МЕРОПРИЯТИЯХ

Паша Ш.Т.
Азербайджанская Государственной
Академия
Физической Культуры и Спорта
shahin.pashazadeh2017@sport.edu.az

Аннотация: Основной целью спорта является создание условий и возможностей для всех слоев населения, независимо от их физических, умственных и материальных возможностей, особенно для школьников, чтобы реализовать свои знания и навыки, тем самым достигая всестороннего развития в областях, которые будут положительно влиять на их жизнь в том числе образование и здравоохранение. В нашей стране особое внимание уделяется спорту. За последние 10 лет было построено много спортивных комплексов, сооружений, залов, построены детские площадки, созданы крупные спортивные и оздоровительные центры для развития спорта. Кроме того, в школах начала развиваться спортивная инфраструктура. Однако в дополнение к инфраструктуре очень важно проводить специальные спортивные занятия и развивать внеклассные мероприятия для расширения участия в занятиях спортом в школах. Чтобы увеличить участие в занятиях спортом в школах и образовательных центрах, необходимо выяснить, каким видом спорта интересуются учащиеся и его талант, и направить их в этом направлении. Если мы повысим интерес учащихся к спорту из младших классов и сделаем спорт своим образом жизни, мы увидим более сильное и более образованное поколение.

Ключевые слова: спортивное участие, школа, внеклассная деятельность

BRİTANIYA VƏ AMERİKA İNGİLİS DİLLƏRİ ARASINDAKI TİPİK FƏRQLƏR

J.M.Nəsirova
Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və
İdman Akademiyası
Baş müəllim
jala.nasirova@sport.edu.az

Nəşr tarixi

Qəbul edilib: 11 yanvar 2020

Dərc olunub: 5 mart 2020

© 2020 ADBTİA. Bütün hüquqlar qorunur

Annotasiya. Məqalədə Amerika və Britaniya-İngilis dilləri arasında olan fərqlər nəzərdən keçirilmişdir. Həmçinin, məqalədə bu dillər arasında fərqlilikdən çox bənzərliyin olması, Britaniya İngilis dilinin XIV əsrdə dövlət statusu aldığı və bu əsrdə İngilis dilinin zənginləşməsi barədə məlumatlar öz əksini tapmışdır.

Açar sözlər: İngilis dili, Amerika İngilis dili, Britaniya İngilis dili, amerikanizm, variant.

İngilis dilinin tarixi Britaniya adalarının eramızın V əsrində alman tayfaları təfəfindən işğal olunduğu zamandan başlayır. İngilis dilinin tarixini üç dövrə ayırırlar: 1. Gədim (eramızın V-VII əsrlərindən başlayaraq XI əsrin sonuna qədər olan dövrü əhatə edir); 2. Orta (XI əsrdə, normanların işğalından başlayaraq XV əsrin sonuna qədər olan dövrü əhatə edir). Bu dövrdə kapitalizmin, elmin inkişafı, kitab nəşri İngilis dilinin inkişafına da güclü təsir göstərmişdir; 3. Müasir (XV əsrin sonundan indiyə qədər olan dövrü əhatə edir).

Britaniyada İngilis dili XIV əsrdə dövlət statusu almışdır.

Üç əsr bundan əvvəl İngilis dilinin yalnız bir variantı mövcud idi. Bu dildə yalnız Britaniya əhalisi danışdı. Britaniya müstəmləkəçiləri bu dili digər materiklərə gətirmişlər. Orada bu dil dəyişərək zənginləşmişdir. Yeni sözlər əmələ gəlmiş,